

Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen, lisälomautukset vuodelle 2024

KH 01.10.2024 § 290
3379/01.00.00/2024

Valmistelija

Henkilöstöpäällikkö Heli Huhtamäki, puh. 040 190 3056

Ohjaava lainsäädäntö:

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 13.4.2007/449

Osana lisäsopeuttamista vuodelle 2024 kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 17.9.2024 § 253, Lisäsopeutustoimet talousarvion 2024 raamissa pysymiseksi seuraavasti;

Kaupunginhallitus päätti

- ottaen huomioon, että talousarvion toteumaennuste näyttää kuluvalle vuodelle n. 2 M € alijäämää, mikä on jopa 1,5 M € enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin ja tunnistaen riskin edellisten tilikausien alijäämän kasvamisesta niin suureksi, että talouden sopeuttaminen lähivuosina käy liian vaikeaksi (riski joutua erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn (kuntalaki 410/2015 § 118 §),
- sekä tiedostaen, että päätettävistä lisäsopeutustoimista huolimattakin kaupunginhallitus joutunee esittämään valtuustolle lisämäärärahan myöntämistä hyvinvointi- ja sivistystoiminnalle n. 500 t € ja tekniselle ja ympäristötoiminnalle n. 500 t €
- sekä tiedostaen, että lisämäärärahatarpeet ilman lisäsopeutustoimia olisivat hyvinvointi- ja sivistystoiminnan osalta n. 765 t € ja teknisen ja ympäristötoiminnan osalta n. 540 t €, jolloin päätettävät lisäsäästöt pienentävät tulevaisuudessa katettavana olevaa edellisten tilikausien alijäämää vähintään 300 t €:lla -

- 1) hyväksyä hallintotoiminnan ja kunnan yhteistoiminnan lisäsopeutustoimet vuodelle 2024 hallintojohtajan esityksen mukaisesti (liite 6);
- 2) hyväksyä hyvinvointi- ja sivistystoiminnan lisäsopeutustoimet vuodelle 2024 (opetus- ja sivistysjohtajan) esityksen (liite 7) mukaisesti siten, että Puikkarin osalta toteutetaan vaihtoehto nro 2 ja Puikkari pidetään suljettuna 21.12.2024-2.1.2025; sekä ap/ip-toimintaa ei suljeta; **vastaavat säästöt etsitään muilta osin (kaupungin) henkilöstön lomautuksilla;** muut kohdat sellaisenaan;
- 3) hyväksyä teknisen ja ympäristötoiminnan lisäsopeutustoimet teknisen johtajan esityksen mukaisesti (ei sisällä ratkaisua koskien Suojalinnaa ja Posti-Teletaloa) (liite 8);
- 4) teknisen johtajan esitykseen viitaten asettaa Kiinteistö Oy Pudasjärven Teurastamon kaupungin omistusosuuden sekä teurastamokiinteistöllä kaupungin omistamat tilat myyntiin tarjouskaupalla/huutokaupalla (huomioiden yhtiössä tarvittaessa tehtävät muutokset myynnin mahdollistamiseksi) (tämän kohdan osalta esteellisyyksien huomiointi; yhteisöjäävit eivät osallistu asian käsittelyyn); kauppahinnan osalta voidaan soveltaa päätöksen KH 26.09.2023 § 328 kohtaa 3.
- 5) esittää valtuustolle, että se hyväksyy tämän päätöksen mukaiset toiminnalliset muutokset talousarviomuutoksena syyskuun kokouksessa

siltä osin, kun ne ovat ristiriidassa v. 2024 talousarvion toiminnallisten tavoitteiden tai kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

6) totesi, että lisämäärärahaesitykset valmistellaan kaupunginhallitukseen siten, että ne ovat käsiteltävinä talousarviomuutoksena marraskuun valtuuston kokouksessa; ja

7) totesi, että Aittojärven koulun osalta on tarkoituksenmukaista soveltaa päätöksen KH 26.09.2023 § 328 (Kaupungin kiinteistöjen myynnin periaatteet ja eräiden kiinteistöjen myynti) mukaista kohtaa 3 (Kaupunginhallitus valtuutti hallintojohtajan ja teknisen johtajan yhdessä päättämään edellistä kohtaa alemmasta tai korkeammasta pohjahinnasta yksittäisten kiinteistöjen kohdalla pois lukien kohdan 4 mukaiset kiinteistöt) niin, että kiinteistö voidaan myydä tarjouskaupalla/huutokaupalla ilman pohjahintaa.;

8) totesi, että kiinteistöt Koulurakennus matkailut, Ranuantie 249 ja Koulurakennus sähköosasto, Ranuantie 249 voidaan (myyntilupa) myös myydä, ja myyntiin on tarkoituksenmukaista soveltaa päätöksen KH 26.09.2023 § 328 (Kaupungin kiinteistöjen myynnin periaatteet ja eräiden kiinteistöjen myynti) mukaista kohtaa 3 (Kaupunginhallitus valtuutti hallintojohtajan ja teknisen johtajan yhdessä päättämään edellistä kohtaa alemmasta tai korkeammasta pohjahinnasta yksittäisten kiinteistöjen kohdalla pois lukien kohdan 4 mukaiset kiinteistöt).; ja

9) tarkasti tämän pykälän heti kokouksessa.

(Lisätieto: Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen koskien lomautuksia on käsiteltävänä kaupunginhallituksen seuraavassa kokouksessa.)

Kun kaupunginhallitus on tehnyt 17.9.2024 § 253 päätöksen lisälomautuksista, jotta saavutetaan vastaavat säästöt, noin 140 000 euroa, niin ohjaavan lainsäädännön mukaan tulee käynnistää yhteistoimintamenettelyn mukaiset yhteistoimintaneuvottelut.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että yhteistoimintamenettely käynnistetään tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) mukaisesti. Yhteistoimintaneuvottelut koskevat lisälomautuksia vuodelle 2024. KVTES VIII luvun 1 §:n soveltamisohjeen mukaan kustannusten vähentämistarve kunnassa tai kuntayhtymässä taikka sen kyseisessä toimintayksikössä on lomautuksen perusteena.

Yhteistoimintamenettely koskee osaa kaupungin henkilöstöä tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi talousarvion 2024 alijäämän korjaamiseksi. Henkilöstömäärä, jota yhteistoimintamenettely ja lisälomautus koskee on 19.9.2024 päivätyn henkilöstövahvuuden mukaan 88 työntekijää. Arvioitu lisälomautuksista saatu kustannussäästö (palkkakulut sivukuluineen) on n. 146 600 euroa, jos lomautusaika on 10 työpäivää (yhtäjaksoinen) eli 2 viikkoa.

Virkistysuimala Puikkarin henkilöstöllä olisi lyhempi lisälomautus, koska kaupunginhallitus on päättänyt 17.9.2024 § 253, että Puikkari pidetään suljettuna 21.12.2024-2.1.2025, lomautusaika olisi 21.-31.12.2024. Lomautusaika ei voi olla tammikuulla 2025, jos perusteena on talouden säästötoimenpiteiden toteuttaminen vuodelle 2024.

Yhteistoimintamenettely ja lisälomautus ei koskisi seuraavia tulosalueita ja niiden mainittua henkilöstöä työyksiköissä;

- Varhaiskasvatus, jossa lomautus koskisi vain varhaiskasvatuksen hallintoa (3 työntekijää)

- Koulutuspalvelujen opetushenkilöstöä (esiopetus, peruskoulu ja sen toimipisteet, lukio, kansalaisopisto)
- Oulunkaaren ympäristöpalvelua

Varhaiskasvatustilanteiden on erittäin suuret riskit, ettei Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetty varhaiskasvatustilanteiden (540/2018) 28, 35 ja 38 §:n mukaiset 1 § ja 2§ ei toteutuisi lomautustilanteessa.

Ensiopetuksen, peruskoulun ja sen toimipisteiden, lukion ja kansalaisopiston opetushenkilöstölle (OVTES sopimusala) tulee laatia lomautussuunnitelma ja lomautukset tulee viedä työsuunnitelmiin. Yksityiskohtaisia lomautussuunnitelmia ei kyetä tässä aikataulussa laatimaan siten, että esimerkiksi kaupungin toimintaa valvovat viranomaiset voivat niiden perusteella varmistua, että lakisääteiset palvelut ja lakisääteiset velvoitteet toteutuisivat lisälomautuksista huolimatta. Opetushenkilöstöä ei myöskään saa lomauttaa opettajan opetuksettomina päivinä tai keskeytysten aikana (6.12. ja 21.12.2024-6.1.2025), joten tässä annetussa aikataulussa ei pystytä lisäsopeutuksia vuodelle 2024 hakemaan opetushenkilöstön lisälomautuksilla.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut tuottavat kunnallisen eläinlääkintäpalvelut, ympäristönsuojelun palvelut ja ympäristöterveydenhuollon palvelut lin, Utajärven ja Vaalan kuntiin sekä Pudasjärven kaupunkiin. Oulunkaaren ympäristöpalvelut sijoittuvat Pudasjärven kaupungin hallinnossa itsenäisenä tulosityksikkönä. Palveluista vastaa Oulunkaaren ympäristölautakunta, jossa on kaksi jäsentä jokaisesta sopijakunnasta.

Neuvotteluissa on kyse henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavasta muutoksista. Yhteistoimintaneuvottelujen on arvioitu kestävän kaiken kaikkiaan kolme viikkoa. Neuvotteluesitys voidaan antaa aikaisintaan 1.10.2024 ja se on annettava vähintään 5 kalenteripäivää ennen neuvottelujen aloittamista. Neuvottelut voidaan aikaisintaan aloittaa 7.10.2024 ja ne kestävät vähintään 14 kalenteripäivää. Neuvottelu-aika on vähintään 14 kalenteripäivää, silloin kun enintään 90 päivää kestävä lomauttaminen kohdistuu vähintään 10 viranhaltijaan tai työntekijään. Neuvottelut on käytävä yhteistoiminnan hengessä eli avoimessa vuorovaikutuksessa. Kuultuaan henkilöstöä työnantaja päättää, mihin toimenpiteisiin asiassa ryhdytään.

Mikäli neuvottelussa löydettävät ratkaisut edellyttävät erillisten päätösten tekemistä, tehdään ne hallintosäännön toimintavaltuuksien mukaisesti. Yhteistoimintaneuvottelut ja muut tarvittavat menettelyt toteutetaan käytännössä kaupungin henkilöstötoimikunnassa ja kaupungin pääluottamusmiesten kanssa.

Henkilöstöpäällikkö huomauttaa virka- ja valmisteluvastuulla, että lisälomautus tulee erittäin suurella todennäköisyydellä vaikuttamaan myös paikalliseen ostovoimaan ja elinkeinoelämään. Lisälomautuksia ei voida ohjaavan lain mukaan pääsääntöisesti tehdä kuin vasta joulukuussa, jolloin yleensä kulutetaan muita kuukausia huomattavasti enemmän. Kahden viikon lisälomautus, tai vaikka viikon lisälomautus, joulukuussa vaikuttaa varmasti työntekijöiden kulutustottumuksiin jouluostoksia tehdessä paikallisissa liikkeissä ja palveluissa. Ottaen huomioon, että osa paikallisista yrityksistä on jo jatkanut lomautustoimenpiteitä vuoden loppuun saakka, niin tämä kaupungin henkilöstön lisälomautus tulee heikentämään entisestään paikallista ostovoimaa. Ajankohtana joulukuu lisälomautuksille on erittäin huono, koska kerrannaisvaikutukset

kohdistuvat hyvin suurella todennäköisyydellä suoraan negatiivisesti Pudasjärven elinkeinoelämään, jolloin vaikutusta on kaupungin tuloveroihin.

Ratkaisuvalta asiassa: Hallintosääntö § 51 Kaupunginhallituksen tehtävät

Oheismateriaalina työnantajan neuvotteluesitys palkansaajajärjestöjen edustajille, pääluottamusmiehille.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus päättää

1. käynnistää yhteistoimintamenettelyn tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) mukaisesti. Yhteistoimintaneuvottelut koskevat lisälomautuksia vuodelle 2024 esitetyn mukaisesti. KVTES VIII luvun 1 §:n soveltamisohjeen mukaan kustannusten vähentämistarve kunnassa tai kuntayhtymässä taikka sen kyseisessä toimintayksikössä on lomautuksen perusteena.
2. yhteistoimintamenettely ja lisälomautus ei koske seuraavia tulosalueita ja mainittua henkilöstöä työyksiköissä;
 - Varhaiskasvatus, jossa lomautus koskee vain varhaiskasvatuksen hallintoa (3 työntekijää)
 - Koulutuspalvelujen opetushenkilöstöä (esiopetus, peruskoulu ja sen toimipisteet, lukio, kansalaisopisto)
 - Oulunkaaren ympäristöpalvelua
3. yhteistoimintaneuvottelut kestävät vähintään 14 kalenteripäivää lokakuussa 2024.

Antti Tihinen esitti, että kaupunki ei käynnistä yhteistoimintamenettelyä. Esitystä ei kannatettu.

Päätös Päätös on pohjaehdotuksen mukainen. Kaupunginhallitus tarkasti tämän pykälän heti kokouksessa.

Antti Tihinen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Jakelu Pääluottamusmiehet (JHL, JUKO, Jyty, Super)
Henkilöstötoimikunta
Kaupungin johtoryhmä